

LAUDATIO

Doamnei profesor universitar doctor **Annamaria Silvana DE ROSA,**

Universitatea „La Sapienza” din Roma, cu ocazia acordării

titlului de *Doctor Honoris Causa*

al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

23 septembrie 2010

www.uaic.ro

Laudatio

În onoarea

Doamnei Profesor Universitar Doctor **Annamaria Silvana DE ROSA**,
Universitatea „La Sapienza” din Roma

Doamna Annamaria Silvana de Rosa, profesor la Universitatea „La Sapienza” din Roma, se distinge între cercetătorii de vârf din domeniul psihologiei sociale, inițiind, în ultimii douăzeci de ani, câteva notabile direcții de cercetare în plan teoretic și metodologic, organizând investigații empirice asupra unor aspecte și teme de importanță socială relevantă în diferite contexte sociale și instituționale, naționale și internaționale. S-a remarcat, de asemenea, prin vocația sa pentru construcție instituțională, prin disponibilitatea de a se dăruia ideii de edificare și zidire durabilă în sensul inițierii, organizării și consolidării de instituții, centre de cercetare, laboratoare și rețele științifice, punând oamenii în legătură, făcându-i să dialogheze. Această filosofie a cooperării a reunit minți și competențe adesea izolate, transformând „*European PhD on Social Representations and Communication*” și rețeaua „*So.Re.Com. Excellence Network*” în instituții europene ale colaborării fructuoase în plan academic și științific, reunind profesori, cercetători și studenți din diferite universități sau centre de cercetare, nu doar din Europa, într-o comunitate exemplară a excelenței.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale carierei doamnei profesor de Rosa îl reprezintă activitatea de cercetare, aceasta inițiind în ultimii douăzeci de ani numeroase direcții de cercetare în domeniul

psihologiei sociale. Activitatea sa de cercetare este organizată pe trei dimensiuni principale: aspecte teoretice și meta-teoretice, contribuții metodologice și investigații empirice asupra unor aspecte și teme cu importanță socială, relevante în contexte sociale și instituționale, naționale și internaționale.

Contribuțiile acesteia în ceea ce privește aspectele teoretice și meta-teoretice vizează promovarea diferențelor dintre principiile explicative ale paradigmei reprezentărilor sociale și alte curente specifice cogniției sociale, analizarea relațiilor dintre conceptul de reprezentare socială și alte constructe - cheie precum: atitudini sociale, opinii, imagini, acțiune etc; analizarea meta-teoretică a literaturii de specialitate privind dezbaterile critice asupra reprezentărilor sociale și alte paradigme emergente cum ar fi analiza discursului.

În ceea ce privește interesele metodologice ale acesteia, cercetările realizate și experiența acumulată au determinat-o să militeze pentru o abordare multi-metodologică în studiul reprezentărilor sociale, subliniind inconsistența apărută în literatura de specialitate între complexitatea constructului de reprezentare socială și modul de operaționalizare al acestui concept; să accentueze interesul pentru importanța canalelor figurative de comunicare ca și surse și produse ale reprezentărilor sociale; să construiască noi tehnici proiective de cercetare a reprezentărilor sociale cum ar fi tehnica „rețelei asociative”; să investigheze modul în care diferite strategii de analiză a datelor (Spad-T, Alceste, Discan, Lisrel, Hudap etc.) aplicate aceluiași corp de date afectează rezultatele și interpretarea acestora în termeni de „metoda teoriei”.

Cât privește topica și ariile de cercetare ale acesteia, ele includ teme ca:

- *mediul înconjurător și identitatea locală* – Doamna de Rosa a inițiat și coordonat în acest sens trei proiecte de cercetare finanțate de Ministerul Italian de Cercetare Științifică. Primul are în vedere studierea reprezentărilor sociale a marilor metropole europene în perioada 1992 – 1995; al doilea a vizat studierea identității urbane și a reprezentării a trei zone geografice din Roma iar cel de-al treilea proiect se referă la reprezentările sociale ale mediului metropolitan și ale identității locale a turiștilor de șase naționalități diferite vizitând pentru prima oară Roma.
- *nebunia și boala mintală* – studiile dezvoltate pe această temă au fost subiectul unor proiecte internaționale de cercetare la care au participat peste 4000 de subiecți din țări precum Italia, Spania, Belgia și Elveția.
- cercetarea privind *identitatea multi-dimensională (locală, regională, națională și supra-națională)* a fost dezvoltată în diverse proiecte științifice de mare anvergură la nivel european care au avut ca și scop studierea mediului înconjurător și a identității indivizilor, luând în considerare nu doar spațiul fizic în care aceștia își desfășoară activitatea, ci și contextul istoric și politic. Astfel, putem aminti trei proiecte extinse finanțate de către Comisia Europeană, dezvoltate și implementate la nivelul a 10 țări din spațiul Uniunii Europene, având ca temă de bază reprezentări ale spațiului geo-politic și istoric al Europei.

Alte arii sau direcții de interes abordate au vizat publicitatea și comunicarea, memoria socială și impactul emoțional al evenimentelor traumatizante, cu referire la atacul de la World Trade Center din 11 septembrie 2001, percepții interpersonale și relațiile familiale, perspectiva temporală, perceperea riscului și comerțul online, psihologia bursei de valori, mediul înconjurător și turismul etc.

Toate aceste eforturi științifice ale profesoarei Annamaria Silvana de Rosa au avut ca rezultate peste 100 de articole, studii și lucrări în domeniul psihologiei sociale, vizând cu precădere teoria reprezentărilor sociale și comunicarea, producții inspirate de o opțiune paradigmatică unitară și caracterizată de o diversitate amplă în ceea ce privește tematica și metodologia abordate.

De asemenea, experiența acumulată de-a lungul carierei sale i-a facilitat recunoașterea în rândul cercetătorilor de vârf, fiind invitată ca profesor și cercetător pentru a ține prelegeri în numeroase instituții academice din Asia (Universitatea Normal din Beijing – China; Universitatea din Jakarta - Indonezia), America (Universitatea Irvine din California; Universitatea din Salvador de Bahia, Brazilia; Institutul de Media și Tehnologie Massachusetts etc) și Europa (Institutul de Psihologie al Universității din Viena; Institutul European de Cercetare în domeniul Psihologiei Sociale al Universității Surrey, Marea Britanie; London School of Economics și Universitatea Cambridge; Laboratorul European de Psihologie Socială din Paris etc).

Activitatea științifică remarcabilă a recomandat-o ca evaluator științific pentru diverse reviste naționale și internaționale, dintre care enumerăm doar câteva: „*Journal of Theory and Social Behaviour*”, „*European Journal of Social Psychology*”, „*British Journal of Social Psychology*”, „*European Psychologist*”, „*Cahiers internationaux de*

psychologie sociale”, „*Revista de Psihologie Socială*”, „*Papers on Social Representations*”, dar și ca membru în boardul editorial al unora dintre aceste reviste, cum ar fi „*Psychologie et Société*”, „*Revista de Psihologie Socială*”, „*Rassegna di Psicologia*”, „*Giornale di Psicologia*”, „*Societal and Political Psychology International Review*”.

Vocația construcției și talentul de organizator s-au valorificat îndeosebi prin două dintre realizările doamnei profesor de Rosa în plan instituțional. Una dintre cele mai importante contribuții în domeniul construcției instituționale o reprezintă programul „*European Ph.D on Social Representations and Communication*”, primul program doctoral de acest tip din Europa care oferă training avansat în vederea dezvoltării abilităților de cercetare în arii cheie ale psihologiei sociale pentru tineri cercetători. Programul funcționează încă din anul 1993 ca o inițiativă de succes în cadrul programului de colaborare inter-universitară Erasmus, aflat sub egida Universității „La Sapienza”, Roma și având ca parteneri diverse universități prestigioase, institute și centre de cercetare din Europa și nu numai. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a devenit în anul 2007 una dintre cele șase universități semnatare ale diplomelor oferite în cadrul acestui program doctoral european și a primit un loc de membru în Comitetul Executiv, alături de universitățile „La Sapienza”, Aix din Franța și Maison des Sciences des Hommes din Paris.

Alt merit important îl constituie dezvoltarea și menținerea rețelei „*So.Re.Com. Excellence Network*”, constituită în 1992 din 13 centre universitare europene și având ca scop dezvoltarea relațiilor dintre membrii programului doctoral anterior menționat și diverse instituții academice, științifice, internaționale, profesionale din întreaga lume. Actualmente, această rețea cuprinde peste 80 de instituții considerate

parteneri activi. Experiența dobândită în acest domeniu a fost transpusă în numeroase articole și lucrări ce pot folosi ca model persoanelor interesate de constituirea instituțională a unor astfel de programe.

Un alt aspect meritoriu se referă la abilitatea și talentul doamnei profesor Annamaria Silvana de Rosa de a imagina, scrie și câștiga proiecte naționale și internaționale menite să faciliteze colaborarea inter-universitară și inter-instituțională. Reamintim în sensul acesta coordonarea proiectului „Reprezentări sociale în acțiune și construirea acestora la nivelul media și al societății”, proiect finanțat de Fundația „Marie Curie” în perioada 2005 – 2008 și, de asemenea, proiectul „Acțiuni pentru susținerea programului doctoral european „*EuroPhD on SR&C.*”, finanțat de Ministerul Italian al Cercetării în domeniul educației superioare în perioada 2004-2006.

Doamna profesor de Rosa s-a remarcat de-a lungul timpului prin interesul și abilitățile în a organiza evenimente științifice naționale și internaționale (conferințe, simpozioane, școli de vară) ce au reunit profesori și oameni de știință din diferite domenii și colțuri ale lumii în scopul diseminării rezultatelor activității lor științifice. Proiectele naționale și internaționale câștigate au avut ca finalitate organizarea de numeroase evenimente al căror scop principal a fost colaborarea la nivel științific în domeniul psihologiei sociale. Astfel, încă din anul 1995, doamna de Rosa a organizat anual școli de vară în domeniul reprezentărilor sociale, școli ce au permis tinerilor cercetători să intre în contact cu adepții acestei teorii, oferindu-le posibilitatea de a dobândi nu doar cunoștințe aprofundate din psihologie socială ci și abilitățile necesare studierii și cercetării aspectelor, fenomenelor sociale raportate la diferite paradigme și teorii ale psihologiei sociale.

În afară de cunoscutele școli de vară, doamna de Rosa se face remarcată și prin organizarea unor simpozioane și seminarii în vederea diseminării informațiilor privind organizarea și funcționarea programelor doctorale internaționale, prin organizarea unor conferințe internaționale în sensul promovării teoriei reprezentărilor sociale. Amintim aici organizarea celei de-a VIII-a ediții a Conferinței Internaționale a Reprezentărilor Sociale din 2006, care a reunit cercetători din toate colțurile lumii.

Suntem bucuroși să remarcăm și rolul avut de doamna profesor de Rosa în dezvoltarea bunelor relații cu mediul academic din Iași, invitând Laboratorul „Psihologia câmpului social” de la Iași să participe la construcțiile europene pe care le-a inițiat, instituția noastră devenind una dintre cele șase universități semnatare ale diplomelor oferite în cadrul programului doctoral european. Studenții noștri care pregătesc doctoratul în Laboratorul de la Roma evocă adesea înaltul nivel științific și exigența ce domină acolo, sub tutela spiritului imprimat de mentorul atâtor psihosociologi europeni, Serge Moscovici.

Prin urmare, este o datorie de onoare și un prilej de gratitudine să-i acordăm astăzi doamnei profesor universitar doctor Annamaria Silvana de Rosa titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității „Alexandru Ioan Cuza”, ca semn al recunoașterii meritelor deosebite în activitatea științifică și academică, pentru inițierea unor noi direcții de cercetare în domeniul psihologiei sociale și pentru rolul deosebit în promovarea bunelor relații cu mediul academic ieșean.

COMISIA DE ELABORARE A LAUDATIO

Președinte,

Prof.univ.dr. **Vasile IȘAN,**

Rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Membri:

Prof.univ.dr. **Ion DAFINOIU,**

Decan al Facultății de Psihologie și Științe ale Educației,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Prof.univ.dr. **Adrian NECULAU,**

Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Prof.univ.dr. **Dumitru OPREA,**

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

Prof.univ.dr. **Henri LUCHIAN,**

Prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Iași, 23 septembrie 2010